

UNIVERSUL LITERAR

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 150 lei în străinătate pe un an 300 lei

Prinderea lui Raisouli. — (Vezi explicația în pag. 6)

SCRISUL ITTIFALIC

de LEONTIN ILIESCU

Nu erau numeroși scriitorii, cari, înainte de războiu, țineau să ne îmbogățească literatura cu eleganțe ca, de obicei, nu se prea rostesc în reoameții cum se vede, nici chiar în momente de evidentă iritare. Aceasta ne deosebea până acum de unele vieți, care, deși n'au facultatea graiului, exprimă totuși prin fapt și în văzul lumii, aceia ce noi numai vorbim. Animalele au însă suza treptei zoologice, pe care, natura a binevoit să le așeze.

Un scriitor de talent a făcut școală în această direcțiune. Discipolii săi s'întreceră să meargă mai departe decât maestrul lor. De aci, școala se prefăcu în sistem; pamfletarii de șurjă se crezură obligați ca, în polemicile lor, în goana după efecte de stil cu pretenții de originalitate, să recurgă la artificii și parfumi, ce amintesc prea de aproape anumite locuri obscure dar necesare, și celebritatea unui împărat roman.

Și astfel luă naștere, în proporții exagerate la noi, ca orice importații de exotice, stilul sau scrisul, pe care l'am putea numi ittifalic, pentru că l'astăpânește Phallus și escorta lui.

Stilul ittifalic era în floare în păgânitatea antică.

În pagodele indice sunt și astăzi inscripții rămase din străbuni, coloa și simbolice amintind ceremoniale închinare fecundității odată pe an, când se făceau, în acele temple, orgii nocturne, cu lumina stinsă, libați unii zeitelor Nary și Lakmy, cultul Linghamiei și Nhamiei, într-o promiscuitate de necensuris.

Aceste serbări se făceau odată pe an și numai în unele temple. Cu vremea căzura în părăsire, călugăria brahmică împotrivindu-se aceluia ritual.

Serbările erau consacrate, totuși, rodniciei naturii, acelei *alma parca*, pe care toate semintele, veacurile și generațiile omenești au iubit o preamărind o în perindarea vremurilor.

Ele răspândeau deci mireasma nevinovăției, prin aceia că, în conștiința mulțimei credincioase — chiar dacă sacerdotii gândeau în alt chip — trăia stăpână și tirană tradiția seculară, cea ce excludea perversitatea din preocupările acestei mulțimi.

Tot astfel, în poemele indice, ca și în unele legende biblice cum e *Cântarea Cântarilor* — sunt imagini de stil, ce ar putea să pară ittifalnice sau porno grafice, dar care nu sunt lipsite, totuși, de savoarea estetică a operelor de artă adevărată.

Dela stilul natural și candid de o-

dinioară, când opera literară se putea asemăna nudorilor sculpturale sau picturale, în care perfecțiunea liniilor și a curtelor, ne dă viziunea artistică a maestrului, fără să d'ștepte însă simțul perversului, și până la goana forțată de astăzi după originalități, trase de păr, e o depărtare ca dela cer la pământ.

Opera de artă, în care simți văpaia geniului, n'are nimic cinic și pervers: ea arde și cutremuță de fiori, ca mărețele privești ale firii, căci și ea e bucată ruptă, pagină smușă din cartea tuturor deschisă a naturii.

Cel ce stă în fața operii de artă, poate să fie cinic și pervers, când de piidă, ar tremura *acimilic* în fața faimosului nud al lui Zorn, din galeria de artă din Stockholm, sau ar face, sub pretul unui sentiment de pudoare jignită, aceea ce-a făcut un îndrăzneț orbi, atunci când a sfâșiat cu pumnalul superba operă a maestrului suedez.

Domni, cari cred însă că fac artă și și în hipuțesc ca sunt originali când,

în șarje de polemici și în pamfletele lor, recurg la perle de stil, culesse fără alegere din vocabularul vulgarității lor de răspântii, nu fac decât să detronizeze arta din înălțimile ei olimpice și să imprăștiie noroiu spre cele patru puncte cardinale ale artei.

Dar sistemul acesta este rău educativ al tinerimei.

La Viena apare o publicație intitulată „*Bettaners Vochenchrift*“. Pe Hugo Bettauer, conducătorul acestei reviste, l'a împușcat, zilele trecute, tânărul dentist vienez Otto Rotstok, care, în fața justiției, și a motivat gestul funest, spunând că a vrut să fe-rească tineretul de corupția ce-o răspândea Bettauer prin scrierile sale.

Iată unde duce scrisul sau stilul ittifalic, când nu pornește din isvoarele limpezii ale artei, ci e folosit numai și numai dintr'un sentiment de perversitate firească sau calculată.

Sar putea scrie despre stilul ittifalic studii foarte întinse. Mă mărginesc însă la cele câteva linii de mai sus în nădăjdea că tinerimea — cu care stau de vorbă todeauna cu drag — va fi înțeles de ce trebuie să se fe-rească vârsta ei tanără și să-nteețoare.

Sfârșitul unei idile

(Urmare și sfârșit)

IV

Visul înșelându-mă, am căutat, să cunosc realitatea și am pătruns toată mizeria și toată goliciunea și întrea-ga ei zădărnice.

Îndoindu-mă de toate, neliniștit am cercetat în toate domeniile să-mi găseșc clipa aceia neuitată de ferkire pe care numai întâmplarea mi-a dat-o. Dar tot hazardul mi-a răpit și această din urmă a mea speranță în mai bine și într-o ferkire veșnică.

Mă plimbam pe stradă și în fața mea am zărit o femeie pe care am cunoscut-o când-va.

M-am uitat bine la ea. Figura sa îmi amintea de acea ființă cerească pe care am pierdut o într-o oră fatală. Ea nu m'a observat. Era însoțită de un bărbat. Era mult schimbată, palidă și părea bolnavă.

Avea o siluetă elegantă și căuta în ochii bărbatului său ferkirea pe care o șimtea.

Când am zărit-o și am recunoscut-o am vrut, o clipă, să mă reped la ea, s'o iau în brațe și aproape s'o înăbuș sub mângâierile mele. Dar cei doi trecători de pe stradă ei și ea, erau așa de mulțumiți încât nu se uitau la mine și nici nu au băgat de seamă că au în fața lor un om aproape nebun.

Orgoliul meu parcă mă ținea de braț și mi era teamă să nu mă fac de râs.

Am stat pe loc, la marginea trotuarului și le-am urmărit siluetele până departe, când au dispărut în mulțimea ce devenea din ce în ce mai deasă. Am sărit într-o trăsură goasă care trecea prin fața mea și am pornit departe să-mi plâng visul meu pierdut.

După cât-va timp, am revăzut-o mamă și nu mă îndoiam că băiatul ce-l ținea de mână o guvernanta, era copilul ei. Nici atunci n'am voit să-i turbur liniștea cu prezența mea. Am fugit iar ca un câine și de atunci m'am hotărât să n'o mai revăd nici odată.

V

În dragoste n'am mai căutat ferkirea, fiindcă era sigur că n'aș mai putea s'o gășesc. Gora mi-se părea o vanitate, frumusețea și seducțiile ei o amăgire și efemeră puterea de a domina.

Atunci recules și închis în mine am căutat un refugiu și o consolare. Visul meu acela dela 19 ani era mort acum și nu mai putea învia sub nici o formă.

Atunci era exuberanța tinerității, eram în vârsta dorurilor nedesusite și când amorul nu e decât nevoia tinerității de a iubi. Atunci, numai printr-o auto-sugestie, mă credeam nenorocit.

Acum m'am schimbât. Timpul ocazionalizează toate rănile.

Mam adâncit în citirea filozofilor, am sorbit cu nesătuie cânteculele poetilor și am desgropat din uitare poezia nesecată a popoarelor și în special a neamului românesc din care fac parte. Am scris și am cântat și eu în accente noi durerile pe cari am căutat să le exprim într-o limbă colorată și vie. Găseam în cântul meu fericirea, alinarea durerii și alungarea invidiei.

Am devenit un cântăreț al naturii și mă consideram a fi o particică din univers. Tot scrutând mereu, deslușeam noi armonii, descopeream noi taine și mă convingeam că peste tot și toate străjuiește o providență care ocrotește pe cei ce suferă și-o prosăvesc.

Trăind în această atmosferă de gânduri curate și nobile, m'au însemnat și am devenit și eu un „înțelept al firii”. Visez și acum, dar sunt potolit și fără a fi cutremurat de furtuna pașimilor.

Mă îndesc de ceace nu pot pricepe și de va'carea ființei noastre (dacă are vre-o valoare) dar mă gândesc liniștit că și excursionistul care ajunge pe vârful muntelui și vede departe zarea nemărginită.

Rare ori, mă cred un necunoscut, mă pierd în multime și-mi pare mai bine să rămân așa, decât să mi împărști existența în detalii nefolositoare nimănui.

(Cine a fost pătimeșul amoretz, care din iubirea lui nefericită, evoluția unei stări sufletești determinată de împrejurări, a creiat o operă de artă unică, cum spune el?)

Poate există undeva sau e o plăsmuire a unei alte minți de poet.

Sunt puțini oameni acei cari creiază, simt în taină și nu se manifestă în lumea aleasă a artei. Sunt artiști mari ce vor să rămână necunoscuți și găsească o mare satisfacție în a-și păstra opera lor pentru ei, ca și avarul comoara pentru sine. Creatia lor artistică dispăre, însă, odată cu viața lor.

Eroul nostru a fost poate unul din aceste specimene rare, dar reale ale societății noastre).

G. Niculescu-Varone

ACOLO

Să ne 'nchinăm iubito, unde i tăierea sfântă,
Unde-i potop de raze, pe câmpul plin de floare,
Și'n șopotul lin al plopuor am luncă,
Să ascuțam cu drag, un imn de sărbătoare.
In liniștea măreață și fără de hotare
Să ne 'nchinăm iubito, cântând cântare sfântă.

Odorul meu, acolo, vreau să trăesc cu tine,
Vazduhul să ne lege prieteni pe vecie
Să ainau-ne în suflet, un dor de zile bune,
Iar vântul să ne cânte, duioasă melodie.
'Tată de 'nțelept și dragosiea ni-o știe,
Odorul meu, acolo vreau să trăesc cu tine,

I. Feresariu

Guy de Maupassant

VEGHEA

Murise fără să se sbată, liniștită ca o fetee a cărei viață a fost curată; și ea se odihnea acuma în pat, pe spate cu ochii închiși, cu trăsăturile liniștite, cu părul alb, pieptenat, cu grijă, de parcă și-ar fi făcut toaleta cu zece minute înainte morții.

Pe toată figura ei palidă și resemnată se citea limpede că un suflet bănd sălășluisse în trupul acesta stins de bătrână.

În genunchi, lângă pat, fiul ei, un magistrat cu principii severe și fata ei Margareta, — o călugăriță care se numea acum sora Eulalia, — plâneau cu desnađejde.

Copii nu cunoscuseră pe tatăl lor: știau numai că acesta necăjise mult pe mama lor, fără să știe însă nimic mai mult.

Călugărița săruta nebunește mâna moartei, o mână de fildeş asemenea crucifixului așezat pe pat.

Deodată două băăți discrete în ușă ridicară privirile celor doi copii. Era prețul care se întorcea dela masă.

Avea o față roșie congestionată din pricina romului pe care îl băuse cu cafeaua neagră spre a putea învinge oboseala ultimilor nopți petrecute la cântăitul alfor morți.

Părea frânt — o tristețe convențională de preot, pentru care moartea este un mijloc de trai.

Făcuse semnul crucii, și apropiindu-se rosti pe un ton profesional: „Dragii mei, am venit să vă ajut să refrecați în l'niște c'ipele acestea grele”. Dar sora Eulalia se ridică de odată în picioare:

„Mulțumesc părinte, dar am dori să rămânem singuri. Sunt ultimele clipe, când o mai vedem pe mama, așa că vrem să fim împreună ca altă dată când eram mici”.

Nu putu termina fraza fiindcă lacrimile o înăbușară. Preotul se înclină fericit, gândindu-se că va putea să doarmă liniștit:

— „Cum vroți, dragii mei!” Ingenunchiă, se închină, apoi se ridică în picioare și îngână ușor: „Era o sfântă”.

Copii rămăseră singuri. O pendulă ascunsă în umbră ticăia monoton; și prin ferestra deschisă pătrundea mirosul fânului proaspăt cosit și tot astfel razele palide ale lunii.

O pace nesfârșită, o seninătate nepusă înconjurau somnul de veci al moartei.

Atunci magistratul, mereu în genunchi, cu capul în pernă, strigă cu o voce dureroasă îndepărtată: „Mamă, mamă, mamă!” Și călugărița trântindu-se pe parchet izbindu-și fruntea-i de lemee fanatică de scândura pardoselei, gemu cu o voce de epileptică: „Isuse! Isuse! Mamă! Mamă!”

Și amândoi, zguduți de un hohot prelung de plâns, găfăiau.

Apoi criza se potoli puțin câte puțin. După aceea se ridicară și începură să privească leșul bătrânei. Și amintirile, — tot felul de dulci și îndepărtate, — le năvăleau acum în minte cu o sumedenie de amănunte uitate, intime și familiare.

Își aduceau aminte de tot soiul de cuvinte, de zâmbete și de intonații ale făpturii care nu le mai vorbea azi.

Și o iubeau așa cum n'o iubiseră niciodată până atunci. Și observară în același timp cât de mult o îndrăgiseră și cât de singuri se vor simți de aci înainte.

Dânsa era sprijinul, călăuză, toată finerețea lor, toată veselia existenței lor dispărute, era legătura lor cu viața, mama și creatoarea lor. Și ei erau acum singuri și izolați, osândiți să n'o mai vadă niciodată.

Călugărița zise fratelui ei: — Știi că scrisorile mamei sunt aici în sertar. Îți aduci aminte că obiceiul nostru era să le citească seara. Dacă

Universul Literar

Cuponul Nr. 17

Strângeți complet aceste cupoane și veți lua parte la premiile „Universului” printre cari și 3 CASE. Tragerea în primăvară

le-am citi și noi pentru ca să ne mai aducem aminte de toate ființele dragi dispărute, de care ne vorbea atâta?..

Și ei luară din sertar vre-o zece pachetele de hârtie îngălbenită, legate cu îngrijire. Amândoi aruncară pe pat aceste relicve și a egând una din ele o citiră.

Erau scrisori vechi care toate începeau cu următoarele cuvinte: „Draga mea”; „Micuța mea”.

Și de-odată călugărița începu să citească cu glas tare toate scrisorile acestea vechi pline de amintiri duioase.

Magistratul cu cotul rezemat de pat, ascuțit cu ochii țintă la mama lui. Și ca dravul remișcat părea fericit.

Sora Eulalia întrerupându-se, rosti deodată:

— Ar trebui s'o famormântăm cu scrisorile ei.

Ea luă apoi un alt pachet pe care nu era scris nici un nume revelator și citi cu glas tare:

„Scumpa mea, te iubesc la nebunie. De eri sufer ca un nenorocit, chinuit de dorința amintirii tale dragil. Simt corpul tău cald înfiorându-se în brațele mele. Te iubesc! Te iubesc! M'ai zăpăcit. M'ai inebunit. Toată făptura mea te chiamă, și te vrea. Am păstrat în gura mea, gustul sărutărilor ta'u păt'mase”....

Magistratul se sculase în picioare și călugărița se întrerupse brusc. El îi smulse scrisoarea din mână pe care nu se afla decât următoarea semnătură: „Acea care te adoră. Henry”.

Tatăl lor se numea René.

Nu era el așa dar.

Pe urmă fiul cu un gest grăbit scoțoi tot pachetul de scrisori. Luă aita și citi: „Nu pot să mă lipsesc de desmierdările ta'e”...

Călugărița împietrită ca o statuă, cu lacrimi în colțul genelor, se uita la fratele ei așteptând verdictul. Atunci el străbătu odaia cu pași încetiși, se duse la fereastră și cu privirea pierdută în noapte, se gândea.

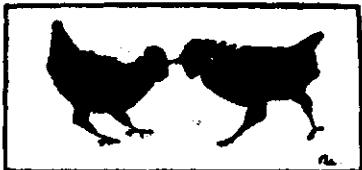
Când se întoarse, sora Eulalia, stătea mereu în picioare, cu ochii uscați, alături de patul unde se odihnea moarta.

El se apropie. Luă repede scrisorile pe care le văzuse devalma în sertar; apoi trase draperiile patului.

Și când zorile făcuseră să pălească lumânările care ardeau pe masă, fiul se sculă încet de pe scaun și fără să mai vadă pe mama sa pe care o condamnase în mod irevocabil, rosti cu voce gravă:

— „Hai, să ne retragem, acum, suroiară!”

Text de C. A. Orășianu

Cronica medalistică

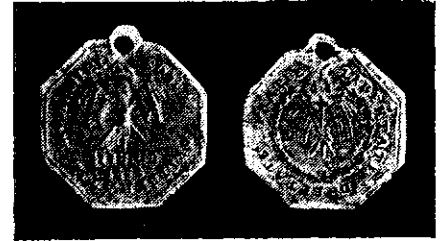
de C. A. ORĂȘIANU

1848.—Medalia revoluției din 1848

Această medalie de formă octogonală cu toartă a fost bătută spre amintirea revoluției din București 1848. Ea a fost împărțită acelor cari au participat la mișcarea de libertate de care era cuprinsă țara. Au fost bătute în argint și alară în mărime de 22 mm.

Avers. La mijloc două ramuri de laur înconjoară o cruce între două steaguri încrucișate legate câte trele cu o panglică. O mână din văzduh ține deasupra lor cumpăna dreptății. Inscricție circulară: LIBERTATE, DREPTATE, FRĂȚIE.

Revers. În mijloc Fascia romană a.

vând deasupra beneta frigiană (simbolul revoluției). Două steaguri încrucișate conturază fascia. Dedeșubtul lor legenda: 11 IUNIE 1848. Pe margine EPOCA DELIBERAȚII ROMÂNIEI.

1848.—Medalia luptei din Dealul Spirei

În amintirea luptei cu turcii dusă de către pompierii din București sub comanda căpitanului Zăgănescu la 13 Septembrie 1848 sau bătut mai târziu medaliile de aramă cu toartă de 34 mm. Ele au fost date supraviețuitorilor cari au luat parte la luptă.

Avers. În mijloc un vultur încoronat

în coc cu cruce și în ghire cu spadă și buzdugan. Pe piept într'un panou capul de zimbru cu steaua între coarne. Deasupra legenda: PRO VIRTUTE MILITARI.

Revers. O coroană de laur în mijlocul căreia e legenda: 13 SEPTEMBRIE 1848 — DEALUL SPIREI.

1851.—Medalia destoiniciei și osârdiei

Principele Barbu D. Știrbei a bătut medaliile de argint și aramă 35 m.m. cu toartă pe care le-a dat curtenilor și celor cu merite deosebite.

Avers. Stema familiei domnitorului Știrbei. Inscricție circulară cu litere chirilice: BARBU DIMITRIE ȘTIRBEI CU MILA LUI DUMNEZEU.

Revers. Ceva mai sus de mijloc o

chiul lui Dumnezeu; apoi dedeșubt pe patru rânduri legenda: PENTRU — DESTONICIE — ȘI OSIRDIE — 1851. O ramură de laur și una de finic e dedeșubtul acestei legende. Pe margine inscripția: DOMN STĂPÂNITOR A TOATA ȚARA ROMANEASCĂ.

1852. — Medalia reclădirii bisericii Sf. Spiridon din București

Biserica Sf. Spiridon a fost cedată la 1767 de către Scarlat Ghica. Marele cutremur de a 1838 aprcape a distrus-o. La 1852 a fost reclădită de domnitorul Barbu Știrbei. Cu această ocazie s'au bătut medalii de argint și aramă de 65 m.m. În curtea acestei biserici a fost îngropat trupul, fără cap, al domnitorului Constantin Hangerli, decapitat de turci la București la 1799 a

cărui medalie am publicat-o în nr. de Duminică 2. Martie.

Avers. Biserica văzută din față. În stânga e scris cu litere chirilice LUNA și în dreapta AUGUST. Imediat dedesubt 1852. Inscripte circulară RECLADITA DIN TEMELIE IN ZILE MARIIE SALE PAREU DIMITRIE ȘTIRBEI VODA.

Revers. Pe nouă rânduri legenda :

S'A — INCEPUT ZIDIREA — DE — SCARLAT GRIGORIE GHICA V. — IN ANUL 1767 — S'A DE SAVARSHIT DE — ALECSANDRU SCARLAT GHICA V. V. — IN ANUL — 1768.

Istoricul Ionescu-Gion spune în istoria Bucureștilor că această biserică a fost începută în anul 1765 nu 1767

In noapte

*In noapte, când pe cer străluce
Luceafărul scânteelor,
Străbat cărarea ce mă duce
Spre tine, mpins de acelaș dor...*

*Cu cam' n palmă — cum citești, —
Prin geamul străveziu,
Te văd, frumoasă precum esti
Cum numai eu te știu.*

*Și-abia târziu, când ochi-ți dulci
Luminile-și cobor,
Abia târziu, când tu te culci,
Eu plec încetitor...*

*Rătăc' toarea lună moare
Ascunsă într'un nor
Iar inima-mi tremurătoare
Îți zice: „Somn ușor!”*

S. Codreanu-Câmpina

PE MALUL NISTRULUI

Pășterile și mănăstirile din stâncile Nistrului

Am scris în „Universul Literar” de aceste peșteri, dar găsind un articol din revista rusă „Niva” a pictorului rus Pahonov și cu ilustrații făcute de el însuși am crezut necesar să reproduc

părțile mai caracteristice despre aceste locuri românești de care și străinii erau entuziasmați.

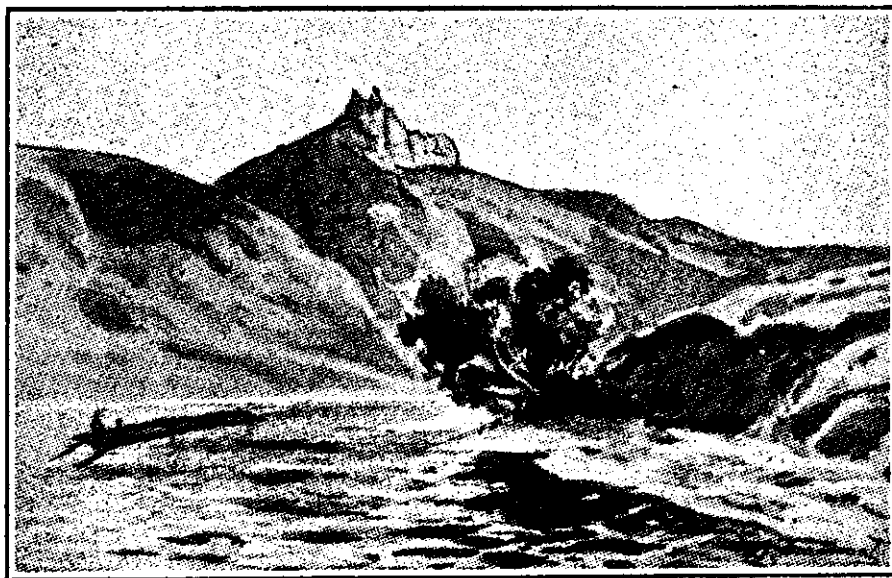
Mănăstirea Bacota

Nistrul în cursul lui superior, de a lungul județelor Hotin și Soroca se strecoară printre stânci calcaroase, ni-

rile în unele locuri sunt inaccesibile.

Tocmai pe aceste stânci pe care cu mari greutate te poți urca ca să te urci s'au sărat o mulțime de peșteri în care au trăit și trăesc călugări, pustnici.

Când s'au așezat aici acești credincioși într'u Domnul, e greu de spus, dar

Cursul Nistrului

sipoase și de lut care se ridică uneori la înălțimi de mai bine de 500 de metri. Nistrul prin aceste locuri e foarte îngust și amăneste un adevărat coridor ale cărui ziduri atârnă amenințătoare și îngrozitoare deasupra apei. Malu-

după părerea multora care s'au ocupat cu aceste peșteri, ele ar fi dăinuind din veacul al II-lea.

E posibil că peșterile acestea să fi existat și înainte de creștinism, și că ele au servit populației să se adăpos-

tească în timpul năvălirilor barbare.

Unele din aceste peșteri s'au transformat cu timpul în mănăstiri.

Cea dintâi din aceste mănăstiri este aceea din apropierea satului „Bacota”. Satul e destul de mare și are un trecut istoric, el a jucat când va un rol în istoria relațiilor dintre Polonia și Moldova și a fost centrul celor mai frumoase cuceriri și lupte, care au acoperit cu sânge aproape fiecare din paginile acestei istorii.

Veșterea generală a mănăstirei Bacota

Bacota e așezată pe malul Nistrului și la picioarele unei stânci. Jos s'au strâns câteva căsuțe, iar sus pe o stâncă între tufisuri și arbori se vede o clădire de lemn, care e astfel așezată pe stâncă încât privind-o de jos ai crede că va cădea la orice moment în valurile Nistrului.

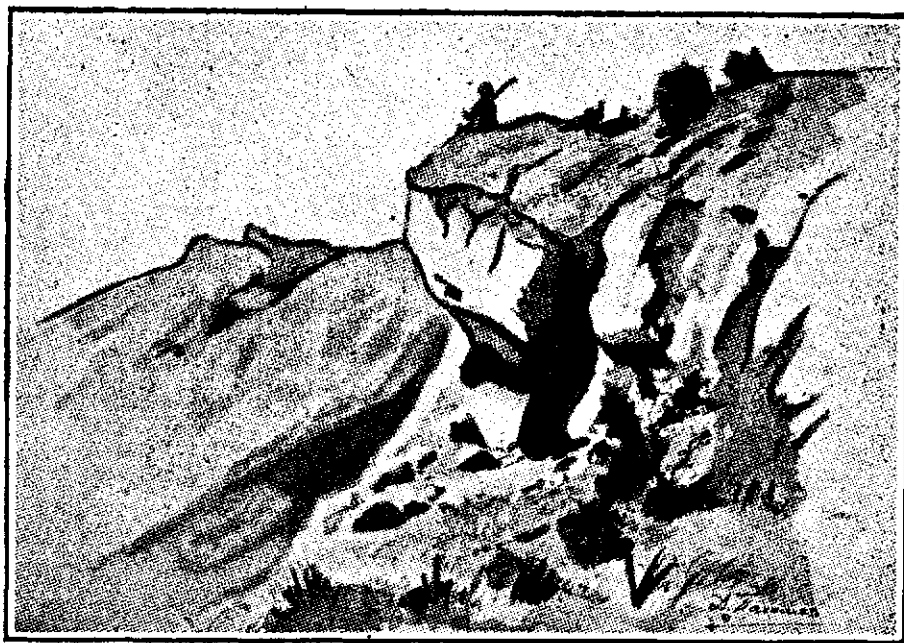
Dela râu și până la această clădire care este mănăstirea însăși e o potecută pe care cu greu te poți urca. Dar potecuta odată urcată îți deschide o perspectivă cum rar se poate vedea. Nistrul pare un șarpe gigantic, strecurându-se cu greu printre stâncile înalte acoperite cu tufisuri și verdețuri.

Construcția de lemn căreia îi se zice mănăstire nu este de mult făcută, dar peștera care a servit de mănăstire și până la construcția ei a fost cunoscută și era locul de rugăciune al

țeranilor din satele vecinate și Bacota. Intrarea în peșteră și constatarea că ea servise de loc de rugăciune a fost descoperită întâmplător, și numai în ur-

altă parte a peșterii se vede o *firidă* în care a fost probabil o statuie identică ce-a fost ridicată de acolo.

În jurul peșterii se văd urme de

Stâncile Nistrului

ma prăbușirii unei stânci enorme.

Astăzi în această peșteră se vede o statuie a Maicii Domnului cioplită în întregime din piatră, iar într-o

morminte, de scări și se crede că în interiorul stâncii ar fi un drum care ar răspunde în vârful ei.

D.

Primăvara

*S'a dus întunecata iarnă
Cu negurile călătoare
Și primăvara vine iarăși
Cu flori și soare.*

*Întreaga fire e voioasă
Și nu mai suflă vântul rece,
Tot jarmecul de odinioară
Apare iară.*

*O, de ai putea tu înțelege
Insufletirea primăverii
Și tainuita ei chemare
Înălțătoare!...*

*În templul sufletului meu
Ai fi icoana mângâerii,
La care m'aș ruga mereu
În faptul serii.*

N. A. Gh. I-Bacău

Prinderea lui Raisouli

(Vezi ilustrația din pag. 1)

Ultima aventură a dramei care se joacă în Spania, — cu ocazia luptelor dintre trupele rufane și oștile regelui Alfons al XIII-lea, — este prinderea lui Raisouli de trupele lui Abd-el-Krim.

Raisouli, al cărui nume a ajuns de mult celebru este un fel de senior feudal în Riff. El comanda o armată care îi era foarte devotată și care trăia exclusiv din jafuri.

Multă vreme guvernul spaniol a considerat pe Raisouli ca pe un inamic și tot astfel în lă vreme rivalității între Raisouli și Abd-el-Krim, alt senior feudal tot în Riff, dar mult mai cinstit, a favorizat extensiunea protectoratului spaniol în nordul marocan. Dar politica inaugurată de directoratul generalului Primo de Rivera a schimbat toate directivele a ceea.

De-odată Raisouli n'a mai fost considerat ca un adversar. I s'a procurat bani, arme și munițiuni de care acesta s'a prefăcut că se slujește împotriva lui Abd-el-Krim. În realitate însă continuă să lucreze pe socoteala lui și și bătut joc de prietenii săi. Cu toate acestea Abd-el-Krim n'a rămas cu brațele înrucisate și azi Raisouli este prizonierul Rifanilor.

„UNIVERSUL LITERAR“

PREMIILE FILATELICE

Pe luna Aprilie 1925

CUPON No. 1

Honoré de Balzac

GOBSECK

Traducere de Const. A. I. Ghioa

— Urmare —

Pentru ce iscălise contesa polița asta, nulă în drept, dar excelentă de fapt, — căci aceste biete femei au o sfântă groază, de scanda-ul unei polițe protestate, și s'ar vinde mai curând de cât să nu plătească? Voiam să cunosc valcarea misterioasă a acestei scrisori de schimb. Ere la mijloc imprudentă, prostie iubire sau caritate? A doua poliță, de aceeași valoare, semnată Jeny Malvaut, imi fusese adusă de un negustor de pânză, în pragul falimentului. Nici unul din cei cari mai au oarecare credit la bănci, nu vine în biuroul meu, unde primul pas de la ușă înspre masă, imi anunță o desperare, un faliment apropiat, și mai ales un refuz de împrumut încercat la toți bancherii. Am ajuns să nu văd în clienții mei de cât biete animale desnădăjduite, alungate, încotite de haita nemiloasă a creditorilor. Contesa locuia în strada Helder, și Jeny în strada Montmartre. Câte nu imi închipuiam plecând azi dimineață de acasă? Dacă nu vor fi în stare să imi plătească, mă vor primi cu mai mult respect decât dacă și fi fost propriul lor tată. O vedeam pe contesă b'ândă, dulce, cu glasul plin de ademenirile rezervate celuilalt, cel pentru care semnase polița, șoptindu-mi cu vintă lugușitoare, implorându-mă poate, și eu... Aci, bătrânul mă privi cu uitătura lui ștearsă. — Și eu neclintit mândru, neînduplecat! reluă el, stău infața ei ca un răzbnător, ca o remușcare vie. Dar să lăsăm presupunerile. Sosesc. D-na contesă doarme, imi spune camerista. — Când aş putea s'o văd atunci? — La prânz. — Nu cumva d-na contesă e bolnavă? Nu domnu'e, dar s'a întors de la bal la tref. — Te rog să-ispui numele meu, Gobseck, și că voi fi aici la prânz. Și plec lăsând urme de noroi pe covorul care acoperea treptele scării. Imi place să murdăresc covoarele celor bogati, nu din răcimie, ci ca să-i fac să simtă gheară nevoii. Ajuns în strada Montmartre, în dreptul unei case modeste, deschizând poarta, dau de una din acele curți întunecoase, în care soarele nu pătrunde nici odată. Odaia portarului era și ea întunecoasă, geamurile unsuroase, soioase, furnicite sparte.

D-na Jenny Malvaut? — A iesit; dar dacă venită pentru o poliță, am banii la mine. — O să trec mai târziu. Odaia ce banii erau la portar vroiam să cunosc și pe fată; imi spuneam

FILATELIA

Italia. — Timbrele pe care Italia le-a scos cu ocazia anului sfânt, vor fi sursozite ca să servească și în cele patru caonii ale sale. Italia a mai emis un *timbru expres* de 2 lire albastru cu roz.

Ungaria — în Ungaria se comemorează anul ac sta centenarul nasterii poetului Mior cin Jokai, născut la 1825 și mort la 1904 în vârstă deci de 83 ani.

Cu această ocazie s'au emis timbre de trei valori deosebite: 100, 200 și 250 k după forma alăturată.

Aceste timbre au fost vândute de poșta ungară cu 10 la sută mai mult peste valoarea lor

că trebuie să fie frumoasă. Mi-am petrecut toată dimineața uitându-mă la gravurile expuse la bulevard: apoi la douăsprezece precis am străbătut saionul ce dă în odaia contesei.

— Doamna abia adineaori a sosit, nu cred să vă poată primi acum, imi spune camerista. — O să aștept, îi răspunsei eu, așezându-mă într'un fotoliu. Aud deschizându-se persiennenele, camerista alergă și imi spune: — Intrati domnule. După glasul ei îmbunat și dulce, am înțeles că stăpână sa n'avea bani. Dar când am intrat în odaia ei de culcare, ce priveliste admirabilă mi-a fost dat să văd! Contesa își aruncase în grabă pe umerii goi un șal de cașmir. În care era așa de bine învăluită încât i se puteau ghici formele în toată goliciunea lor. Avea pe dânsa o haină largă lucrată numai în dantele, albe ca zăpada, și cari revelau o cheltuială de cel puțin două mii de franci pe an la spălătoreasă. Bucle mari de păr negru îi cădeau de o parte și de alta a capului, ca la creole. Așternutul răscolit destăinicia un somn extrem de agitat. Un pictor ar fi plătit ca să vadă, măcar câte-va clipe, scena asta.

Sub draperiile lăsându-se voștopos o pernă aruncată pe p'apuma albastră de mătase, păstra încă în cutele ei amintirea unor forme nedeslușite cari trezeau imaginația. Pe o blană mare de urs, întinsă la picioarele leilor sculptați în patul de mahon, străluciau pantofii de mătase albă aruncați cu nepăsare, ca după oboseală unui bal. Pe speteaza unui scaun atârna o rochie mototolită ale cărele măneci se târau până la pământ. O pereche de ciorapi, subțiri să și ridice o adiere de vânt, erau înfășurați după piciorul unui fotoliu. Două jartiere albe se întindeau la picioarele unei canapele. Un evantai de sidet, pe ju-

Portugalia va scoate o nouă serie de timbre comemorative, la fel cu acelea publicate de noi (seria Camoens) în noua serie se sărbătoreste 10 ani dela nașterea și rîitorului portughez Camilo Castelo Branco. Vor fi 31 de valori toate de culori diferite. Subiectele adoptate vor fi: bustul scriitorului, casa unde s'a născut, casa unde și-a petrecut cea mai mare parte din timp și tipul diferitelor personaje din principalele sale opere.

Unul care e transportat de la un cap la altul al Americii ca un colet poștal

Americanul Chester Weaver din San Francisco, având treburi urgente la Paris a convenit să plătească 683 dolari și 50 cenți în mărci poștale ca să fie transportat urgent ca un colet cu avionul poștal la New York (3800 km), de nude apoi a luat vaporul pentru Paris. Iată un om taxat ca un colet poștal.

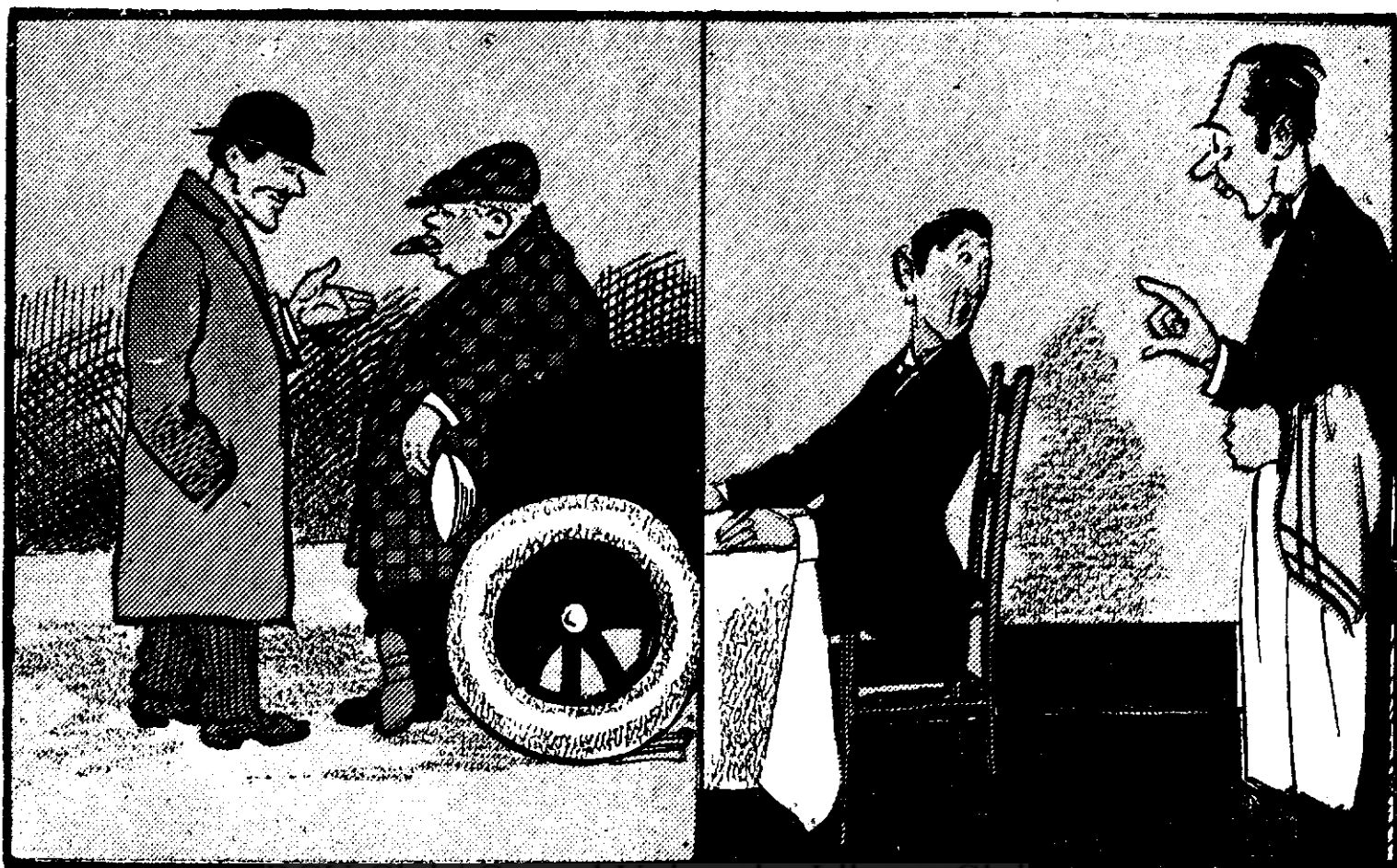
Philatelic Magazin, de unde luăm stirea, nu arată decât în taxa percepută intrări și recomandarea... În ori-ce caz americanii sunt practici. Or.

mătate deschis, strălucea pe câmp. Mai toate saltarele erau deschise. Flori, diamante, mănusi, un buchet, o centură erau împrăștiate ici și colo. Respiram un miros nedefinit de tot felul de parfumuri. Totul era lux și dezordine, frumusețe fără armonie. Dar mizeria, ghemuită într'un colț, începea să și ridice capul și rânjea, la contesa sau la amantul ei, cu dinții ei ascuțiți. Figura obosită a contesei semăna cu oadaa aceasta răvășită. Toate fleacurile e acelea rispite la întâmplare imi inspirau milă; strănse la un loc produsese ră în ajun oarecare delir. Resturile acestea ale unei iubiri rânite de remușcare, imaginea asta a unei vieți de risipă, de lux și de zgomot, trădau chinuri asemănătoare cu chinurile lui Tantat, ca să poată strânge în brațe plăcerea trecătoare. Câte-va umbre trandafirilor pe fața tinereii femei arătau și mai mult fineța pielii; dar trăsăturile erau oare-cum accentuate, și, cearcănul vânt de sub ochi era mai umbrat ca de obicei.

Totuși natura ei avea încă destulă energie ca să împiedice semnele astea de plăceri nebune și să-i strice frumusețea. Ochiul ei scânteiau. Asemenea uneia din acele Herodiade datorită penelului lui Leonardo da Vinci, (am fost și negustor de tablouri) era admirabilă de viață și de forță; nimic meschin în liniile și în trăsăturile ei; toată făptura ei respira iubire, și în clipa aceia imi părea mai puternică decât iubirea însăși. Imi plăcu. De mult nu'mi mai bătuse inima. Priu urmare eram p'ătit! Aș da o mie de franci pentru o senzație care mi-ar aduce aminte de tinerețe. — Domnule, imi spuse ea arătându-mi un scaun, vei fi atât de bun să mă aștepți? — Până mâine la prânz, doamnă, i-am răspuns eu, îndoind polița pe care i-o arătasem, n'am

Incelul cu inceleul

Casă mare

— Uite, umblu cu mașina de trei luni și n'am nici un accident...
— Nu e nimic... Nu despera... Vine și asta...

— Băete, dă-mi o scobitoare...
— N'avem dar vă pot da pe a mea...

dreptul s'o protestez mai înainte. — Și în mine insumi îmi ziceam: — Plătește-ți luxul, plătește-ți numele, plătește-ți ferăstrea, plătește-ți monopolul de care te bucuri. Ca să-și asigure averile, bogații au născocit tribunale, judecători și ghilotine. Dar pentru voi cari vă culcați pe mătăsuri și sub mătăuri, sunt remuşcări, scârșnirile de dinți ascunse sub un zâmbet, și gură de lei fantastici cari vă sfășie i, imă. Un protest! cum, te gândești la una ca asta, mă întrebă ea privindu-mă în ochi, ai putea să ai atât de puțină considerație pentru mine? — Doamnă, dacă însuși regele mă-ar fi dator și nu mi-ar plăti, l'ași da în judecată mai iute decât pe ori cari alt datornic. Tocmai atunci se auzi o bătaia ușoară în ușa. — Nu primesc pe nimeni, rosti ea răspicat și poruncitor. — Anastasia, aș dori totuși să te văd — Nu acum, dragul meu, răspunse ea cu o voce mai puțin aspră e drept, dar încă destul de rece. — Vrei să glumești? Vorbești cu cineva, răspunse deschizând ușa un bărbat care nu putea fi decât contele. Contesa mă privi, o înțeleși, de acum era în mâna mea. Tinere, poate că a'te dată aș fi fost destul de prost ca să tac din gură în 1763, la Pondichéry, am fost îngăduitor cu

o femeie care imediat și a bătut joc de mine. Bine a făcut! Pentru-ce mă încrezusem într'insa? — Ce pofteste domnul, o întrebă contele. Am văzut o atunci tremurând toată dincreștet până în tălpi, pielea albă și cat'feiată a gâtului se făcu aspră, schimbând fețe-fețe cum se spune în popor. Eu râdeam fără ca unul singur din mușchii mei să tresară.

— Domnul e unul din furnisorii mei putu să spună ea. Conte e imi întoarse spatele, eu scosei polița pe jumătate afară din buzunar. Văzându-mi mișcarea, tânăra femeie se îndreptă spre mine și imi întinse un diamant: — Ia și dute, imi șopti ea. — Schimbarăm cele două valori și eși salutându-mă. Diamantul făcea pentru mine o mie două sute de franci. Când m'am coborât în curte am găsit un adevărat stoc de leche, cari își periau livrelele, își văcsuiau ghetetele sau curățau splendidele echipaje. — Ia și ce-i aducea la mine, mi-am spus atunci. Iați ce-i împingea să fure mișcane și să fure patria. Ca să nu se cobăiaască pe ghetete merrând pe jos nobilul sau cel care îl imita, face într'o bună zi o baie în poroi. În momentul acela poarta cea mare se deschise și cabrioleta tânărului care mi prezentase po-

lita trecu pe d'naintea mea. — Domnule îi zisei eu când se cobori, iată două sute de franci pe cari vă rog să-mi dați doamnei contese și vă rog s'o înștinați că țin amanetul la dispoziția d-sale. — Tânărul luă cele două sute de franci și un surâs ironic îi lumină fața, ca și cum ar fi zis: — A! a plătit! Cu atât mai bine!

(Va urma.)

Crème Simon

CREMA SIMON
 Aceasta cremă igienică și binefăcătoare albăște și înmoale pielea dându-i o mișcare și o catifelare fără pereche. Ea conservă femeii frumusețea și fragința tinereții.

CREMA SIMON
 face să dispară toate micile alterări ale epidermei: crăpături, degerături, roșeață, părți, etc. Crema trebuie întinsă pe pielea încă umedă.

Putra și Săpânul
 Simon